

ዳኞች፡- ሐጎስ ወልዱ

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

ነጋ ዱፍሳ

አዳነ ንጉሴ

አመልካች ፡- ብሩክ ሚካኤል የቀረበ የለም

ተጠሪ ፡- ፌዴራል ዐቃቤ ሕግ የቀረበ የለም

መዝገቡ ተመረምሮ ተከታዩ ፍርድ ተሰጥቷል።

ፍ ር ድ

ጉዳዩ በወንጀል የቀረበውን ክርክር የሚመለከት ሲሆን የአሁኑ ተጠሪ ባሁኑ አመልካች ላይ በፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት በመሰረተው ክስ መነሻ የተጀመረ ነው። የክስ ይዘትም አመልካች በ1996 ዓ/ም የወጣውን የኢ.ፌ.ዲ.ሪ የወንጀል ሕግ አንቀጽ 675(1) ስር የተመለከተውን ድንጋጌ በመተላለፍ የማይገባውን ብልፅግና ለራሱ ለማግኘት በማሰብ ጥቅምት 02 ቀን 2002 ዓ/ም በግምት ከቀኑ 4:00 ሰዓት ሲሆን በአቃቂ ቃሊቲ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 09 ውስጥ ካለው ኒያላ የቤትና የቢሮ እቃዎች ማምረቻ ድርጅት ውስጥ የድርጅቱ ንብረት የሆነውን አንድ ቱርቦ ቻርጂር ግምቱ ብር 46,000.00(አርባ ስድስት ሺህ ብር) እና አንድ ፒስተርን ሪንግ ግምቱ ብር 10,000.00 (አስር ሺህ ብር) በአጠቃላይ ግምቱ ብር 56,000.00(አምሳ ስድስት ሺህ ብር) የሚያወጣ ንብረት ሊጠግን መጥቶ ንብረቶችን ከዚህ ስለማይጠገኑ በራሴ ድርጅት ጠግኜ አመጣቸዋለሁ ብሎ ከወሰደ በሁዋላ ሳይመለሱ የቀሩ በመሆኑ ከባድ የእምነት ማጉደል ወንጀል ፈፅሟል በማለት ነው። አመልካችም ክሱ ደርሶትና ተነቦለት እንዲረዳው ከተደረገ በሁዋላ ስለእምነት ክህደት ቃል ሲጠየቅ የድርጊቱን አፈፃፀም በተመለከተ የክህደት ቃሉን ሰጥቷል። አቃቤ ሕግ በበኩሉ አሉኝ ያላቸውን ማስረጃዎች አቅርቦ ካሰማ በሁዋላ አመልካች የመከላከል መብታቸው ተጠብቆላቸው የመከላከያ ምስክሮቻቸውን አሰምተዋል። የሥር ፍርድ ቤትም ጉዳዩን መርምሮ አመልካች በመከላከያ ምስክሮቻቸው የአቃቤ ሕግ ማስረጃዎችን ሊያስተባብሉ አልቻሉም በሚል ምክንያት ክስ በቀረበባቸው ድንጋጌ ስር ጥፋተኛ አድርጎ በአንድ አመት ከስድስት ወር እስራት እንዲቀጡ በማለት ወስኗል። በዚህ ውሳኔ አመልካች ባለመስማማት ይግባኛቸውን ለፌዴራል ክፍተኛ ፍርድ ቤት አቅርበው ግራ ቀኙ ከተከራከሩ በሁዋላ የስር ፍርድ ቤት የጥፋተኛነት ውሳኔ ሙሉ በሙሉ ሲጸና ቅጣቱን በተመለከተ ደግሞ የቅጣት መመሪያውን ያላገናዘበ ነው በሚል ምክንያት ወደ ሰዓት ወር ቀላል እስራት ዝቅ ተደርጎ ተሻሽሎ ተወስኗል። የአሁኑ የሰበር አቤቱታ የቀረበው ይህንኑ ውሳኔ በመቃወም ለማስለወጥ ነው። የአመልካች የሰበር አቤቱታ መሰረታዊ ይዘትም ጉዳዩ የፍትህ ብሔር ጉዳይ ከሚሆን በስተቀር በወንጀል የሚያስጠይቅበት አግባብ የለም ፣ የአቃቤ ሕግ ምስክሮች እንደክሱ አላስረዱም ፣

የመከላከያ ምስክሮች ቃል ውድቅ የተደረገው ያላግባብ ነው የሚል ሲሆን አቤቱታው ተመርምሮም አመልካች በወንጀል ጥፋተኛ ተብለው የመቀጣታቸውን አግባብነት ለመመርመር ሲባል ጉዳዩ ለሰበር ችሎት እንዲቀርብ ተደርጓል። ለተጠሪ ጥሪ ተደርጎለትም መጥሪያው መድረሱ ተረጋግጦ ያልቀረበ በመሆኑ ጉዳዩ በሌለበት እንዲታይ ተደርጓል።

የጉዳዩ አመጣጥ አጠር አጠር ባለመልኩ ከላይ የተገለፀው ሲሆን ይህ ችሎትም ለሰበር አቤቱታው መነሻ የሆነውን ውሳኔ አግባብነት ካላቸው ድንጋጌዎች ጋር በማገናዘብ ጉዳዩ ለሰበር ችሎት ሲቀርብ ከተያዘው ጭብጥ አንጻር በሚከተለው መልኩ መርምሮታል።

በመሠረቱ አንድ ወንጀል ተደረገ የሚባለው ወንጀሉን የሚያቋቋሙት ሕጋዊ ፣ ግዙፋዊ እና ሞራላዊ ፍሬ ነገሮች በአንድነት ተሟልተው ሲገኙ ብቻ መሆኑን በአዋጅ ቁጥር 414/1996 የወንጀል ሕጉ አንቀጽ 23(2) በግልፅ ደንግጓል። እንግዲህ አንድን ድርጊት ወንጀል ነው ብሎ ለመወሰን ሕጋዊ ፣ ግዙፋዊ እና ሞራላዊ ፍሬ ነገሮች ተጣምረው መገኘት የግድ ይላል። ሕጋዊ ፍሬ ነገሮች የሚባሉት ደግሞ ለጉዳዩ አግባብነት አለው ተብሎ የተጠቀሰውን ድንጋጌ ለማቋቋም ሙሉ በሙሉ መሟላት ያለባቸውን ነጥቦች የሚመለከት ሲሆን ግዙፋዊና ሞራላዊ ፍሬ ነገሮች የሚባሉት ደግሞ እንደየቅደምተከተላቸው ከድርጊት ማድረግ ወይም አለማድረግና ከሐሳብ ክፍል ጋር በሕጉ አንቀፅ 24 ፣ 57 እና 58 ድንጋጌዎች ስር የተመለከቱት ሁኔታዎችን የሚመለከቱ መሆኑ ይታመናል።

ወደተያዘው ጉዳይ ስንመጣ አመልካች መውሰዳቸው የተረጋገጠውን እቃ ወደ እጃቸው ያስገቡት ለጥገና በሚል ምክንያት ሲሆን ይህም ከንብረቱ ባለቤት ከሆነው ድርጅት ፈቃድ ያገኘ እንደነበር ፣ ከንብረቱ ባለቤት ከሆነው ድርጅት ውስጥ ሊጠገን ባለመቻሉ ምክንያት ወደራላቸው ድርጅት ወስደው ለመጠገን ጥያቄ ሲያቀርቡም ድርጅቱ ፈቅዶላቸው አመልካች ንብረቶቹን እንደወሰዱ በአቃቤ ክስና ማስረጃዎች የተገለፀና የተረጋገጠ ጉዳይ ሲሆን አመልካችም ግዴታዩን ተወጥቼአለሁ ከማለት በስተቀር ከንብረቱ ባለቤት ድርጅት ጋር የጥገና ውል የነበራቸው መሆኑን የሚክዱት ጉዳይ አይደለም። እንግዲህ የንብረቶቹ ባለቤት የሆነው ድርጅት ንብረቶቹን ለማስጠገን መስማማቱ ከተረጋገጠና ለጥገና የሄዱት ንብረቶች ተጠግነው ካልተመለሱ ከአመልካች የሚጠይቁት ጉዳይ ፍትሐ ብሔራዊ መፍትሔ ወይም ውልን መሰረት ያደረገ እንደሚሆን ግልፅ ነው። በውል መሰረት ግዴታውን ያልተወጣ ተዋዋይ ወገን እምነት አጉድሏል ተብሎ በወንጀል የሚጠየቅ ስለመሆኑ ስለእምነት ማጉደል የሚደነግጉት የወንጀል ሕግ ድንጋጌዎችም ሆነ ሌሎች ድንጋጌዎች አያሳዩም። በመሆኑም በሕግ አግባብ ወንጀል ነው ተብሎ ያልተጠቀሰ ድርጊት በወንጀል የማያስጠይቅ መሆኑን ከወንጀል ሕግ አንቀጽ 23(2) ድንጋጌ ይዘትና መንፈስ በግልፅ መገንዘብ የምንችለው ጉዳይ ነው። በዚህም መሰረት አመልካች ለጉዳዩ በወንጀል ጥፋተኛ የተባሉት የፍትሐ ብሔር ይዘት ባለው ጉዳይ በመሆኑ የበታች ፍርድ ቤቶች ውሳኔ የወ/መ/ሕ/አንቀጽ 23(2) እና 675(1) ድንጋጌዎችን የባሰ ሁኖ በመገኘቱ ውሳኔው መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት ያለበት ሁኖ ተገኝቷል። በዚህም ምክንያት ተከታዩን ወስነናል።

ው ሣ ኔ

1. በፌዴራል መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት በመ/ቁጥር 25870 ሕዳር 16 ቀን 2003 ዓ/ም የተሰጠው የጥፋተኛነት ውሳኔ ፣ ይኸው ፍርድ ቤት ሕዳር 23 ቀን 2003 ዓ/ም የሰጠው የቅጣት ውሳኔ እንዲሁም የፌዴራሉ ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመ/ቁጥር 101571

ጥር 04 ቀን 2003 ዓ/ም የሰጠውን የጥፋተኛነትና የቅጣት ውሳኔ በወ/መ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁጥር 195(2(ለ-1)) መሰረት ሙሉ በሙሉ ተሸረዋል።

2. አመልካች በወንጀል የሚጠየቁበት አግባብ የለም ብለናል።
3. የአዲስ አበባ ማረሚያ ቤት አመልካች በሌላ ወንጀል የማይፈለጉ ከሆነ ዛሬውኑ ከእስር እንዲፈታቸው ታዘዟል። መፍቻ ይጻፍ።
መዘገቡ ተዘግቷል ፤ ወደ መዘገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

ሃ/ዲ